
FAITH and SCIENCE

Ukrainian Religious Magazine
101 Cambridge Road, Brookhaven, Pa., 19015
U. S. A.

103

JULY — AUGUST

1979

Передплата: Річна 6.00 дол.
 Піврічна 3.00 дол.

Передплату посилати на адресу:

“Faith and Science”
P.O. Box 1563
Des Plaines, Ill., 60018, U.S.A.

З М І С Т

1. Пісок чи зорі?	1
2. Нема часу	2
3. Не суди	3
4. Другий прихід Христа	4
5. Земні пристрасті	7
6. Припасайся на вічність	7
7. Крах епохи міфів (2)	8
8. Апологія християнства	14
9. Вже час недалекий	16
10. Унікальні чуда Ісуса	18
11. Осяй нас, Боже!	22
12. Створення світу	24
13. Горіх-велетень	28
14. Фотографування	29
15. Кольори	30
16. Загадка пробудження	31
17. Звідусіль	31
18. Не зневажай	32
19. Надіслані видання	33
20. “Післанець Правди”	33

Пісок чи зорі?

Життя матеріялістичне, рослинне, безідейне скініння закінчується, як переконує нас сучасність, внутрішньою депресією, психологічним зламом.

Але людина прагне ентузіазму, кипучого поривання, життєрадісної височини. Який зміст міг би задовольнити її? Яка мета могла б відповідати усім її високим прагненням?

Зрозуміло, і зміст і мета мали б бути прекрасними, спроможними принести натхнення, підіймати вгору над усіма труднощами та перешкодами так, щоб бачити ясність неба, оглядати широкі обрії. Але як часто людина думає лише про пісок, про порох земний, про матеріяльне, забуваючи про небо, про сонце, про зорі.

Людина — істота, чоло якої має бути звернене до висоти, тривкості, до вічності. Вона має керуватись видінням і бачити ясно перспективу.

Відомий письменник Ф. М. Достоевський писав: “Якщо охолоне в тебе натхнення, дотикання до інших світів, то збайдужнієш до життя і навіть зненавидиш його”.

Від низькості ідеалів і походить сучасний духовний занепад людства. Низькі ідеали з їхнім незрозумінням життя, духа, Бога і безсмертя не можуть задовольнити людину.

Апостол Павло радить: “Шукайте того, що вгорі, де сидить Христос по Божій правиді. Думайте про те, що вгорі, а не про те, що на землі” (Колос. 3:1-2).

Н Е М А Ч А С У

— Нема часу. — Це звичайна вимовка, коли станеш говорити про духовне життя.

— Нема часу їсти?

— Ні, для цього треба знайти час.

— Нема часу спати?

— І без цього не можна обійтись, спати ж необхідно.

— А без Бога можна обійтись? Для Нього нема часу?

В цьому трагедія багатьох людей. У них є час для всього: працювати, дбати про себе, політикувати, захоплюватися спортом і різними забавами, годинами сидіти біля апарата телебачення, навіть вигадати, як убити час, і знайти час для цього. Але для душі, для духовного життя, для Бога — часу ніколи нема.

Чи усвідомлюють такі люди, що це означає? А що сталося б, якби раптом у Бога не знайшлося часу для них? Що сталося б, якби Бог відійняв Свою могутню руку від них? У чому причина, що в цих людей ніколи нема часу, коли справа стосується Бога?

Причина тут та, що вони лякаються зостатись на самоті. Їх жахає думка, що Бог може заглянути до їхнього серця. Вони бояться залишитись самі із своїм сумлінням, подумати про себе, заглянути до свого нутра. Цей страх ганяє їх до різних закутків, вишукує їм різні турботи і розваги, водить їх на край світу, аби ще більше змучити і вичер-

пати їхні сили, аби справді вони не мали часу.

А час не стоїть. Роки швидко летять. І одного дня несподівано постукає до дверей життя чиясь міцна рука і владний голос накаже:

— Твій час закінчився! Не маю для тебе часу! Відходь!

І ніхто не відмовиться. Ніхто не заперечить. Жодні доводи не приймуться до уваги. Треба йти. Куди? До кого?

Така доля кожного, хто протягом свого життя не мав часу для Бога, хто не чинив за Його волею, хто не жив з Ним. "Людям призначено вмерти один раз, потім же суд", — така вища і незмінна постанова (Євр. 9:27).

Там перегляд усього життя. Там розважать усю поведінку й діяльність. Там треба буде дати відповідь за кожну прожиту мить.

"І я бачив престола великого білого, — пише ап. Іван, — і Того, Хто на ньому сидів, що від лиця Його втекла земля й небо, і місця для них не знайшлося. І бачив я мертвих малих і великих, що стояли перед Богом. І розгорнулися книги, і розгорнулася інша книга, — то книга життя. І суджено мертвих, як написано в книгах, за вчинками їхніми" (Об'яв. 20:11-12).

Не марнуймо ж часу. Не нехтуймо Божою благодаттю, коли Він ласкаво виявляє її нам.

І. А. Б.

Н Е С У Д И

Матв. 7:1-5

О, не суди, мій друже свого брата,
Сумління щоб не мучило тебе.
За кожне слово й діло буде, знай, заплата.
Другого судиш, — судиш сам себе.

О, не суди, подумай: всі ми люди;
Слабкі всі, немічні в шляхах своїх.
Борожий гріх серця калічить всюди.
Подумай краще, як спасати їх.

О, не суди! Суддею хочеш бути?
Сумління запитай, чи кращий ти від них.
Про кого добре й чесне можна чути,
Той не шукає прогріхів чужих.

Ти бачиш в оці брата порожину,
Й провин шукаєш там, де їх нема.
Чому в своїм не бачиш ти поліна?
В душі твоїй панує ніч і тьма.

О, не суди, аби, як то буває,
Не впав на тебе камінь з висоти,
Той самий камінь, що вдаряєш
Ним тяжко свого брата ти.

Ні, не суди, як бачиш злу людину.
В житті є стільки горя й зла.
Раніш довідайся причину,
Яка до злого довела.

О, не суди! Чи можеш дати поруку,
Що ти у гріх не упадеш ніде?
Ти не суди, згадай Христа науку,
То не осудять і тебе.

А. Штурма

ДРУГИЙ ПРИХІД ХРИСТА

(Продовження)

Як чудово Божа премудрість керувала усіма справами для дослівного сповнення пророчих провіщень про Христа! Невже може ще хто сумніватися в Божих словах і не вірити Йому, що Він є сильний виконати все, що прорік через Своїх вірних мужів пророків? Усі несповнені ще пророцтва сповняться так само дослівно, тому приготуйтеся уже тепер зустрічати Господа Бога свого!

е. РУІНА ХРАМУ

Якщо йдеться про докладне сповнення часу, то належить ще поглянути на ті пророцтва Старого Заповіту, які вказують на прихід Месії до ізраїльського народу тоді, коли мав ще стояти Єрусалимський храм. Усі добре знають, що від 70-го р. по Хр. аж донині в Єрусалимі храму немає. На місці, де колись стояв храм, тепер є магометанська мечеть.

За пророчим словом, Месія мав прийти перед зруйнуванням храму. Погляньте на такі пророцтва в Писанні: Пс. 117(118):26, пор. Мт. 21:9; Дан. 9:26; Огія (Аггей) 2:7-9; Зах. 9:9, пор. Мал. 3:1; Зах. 11:13.

Усі наведені пророцтва Месія міг сповнити тільки до 70-го року, коли ще Єрусалим і храм не були зруйновані, а юдеї не були розпрошені по всьому світу. Чо-

му ж мав би Месія йти до народу, який уже не мав храму та не було його на своїй землі? Тут маємо найкращий історичний доказ, що Месія уже прийшов, сповнив усі пророцтва про Нього і виконав наше спасіння на хресті Голгофи. Тому питання Івана Хрестителя — “Чи Ти Той, Хто має прийти, чи чекати нам Іншого?” (Мт. 11:3) — має свою безперечну історичну відповідь в Особі Господа нашого Ісуса Христа, яка не може бути захитана, бо інший Месія не міг прийти, а до того в іншому часі.

Христос бував часто в храмі. Йосип і Марія взяли Дитя Ісуса і понесли до храму, де, ведені Святим Духом, праведні люди пізнавали Його як Месію і прославили Бога за той великий привілей, щоб за днів свого життя бачити прихід Месії до Свого народу (Лк. 2:25-38).

Пізніше, дванадцятирічний Ісус здивував старших і книжників у храмі Своєю мудрістю і знанням Писання, як Він розмовляв з ними (Лк. 2:46-47). Коли Христос в'їхав на осляті до Єрусалиму як Владика, Йому співали пісні та благословляли Його. Тоді Месія ввійшов до храму як до дому Свого Отця й очистив його від продавців, повиганявши їх разом з їхнім крамом (Мт. 21:12-14). Так само дослівно сповнилися слова Пс. 8:3, пор. Мт. 21:15-16. Сповнилися також слова пророц-

тва про вкинення грошей до дому Господнього, за які Юда продав Христа (Єр. 32:6-9) і Зах. 11:12-13, пор. Мт. 27:5-10).

А пророк Даниїл подав дуже докладну вістку, що перше “буде погублений Месія, хоч не буде на Ньому вини. А це місто й святиню знищить народ володаря, що прийде” (Дан. 9:26). Отже Христос сповнив пророцтво про Свій прихід, як ще стояв Єрусалимський храм; шойно тоді, коли Він умер на хресті й воскрес з-поміж мертвих за Писанням, а потім вознісся на небо і в тілі Своім на землі Він уже не був, храм і Єрусалим були знищені так, що камінь на камені не залишився, і навіть це сталося за Христовим пророцтвом (Мт. 24:1-2).

Усі ці речі збулися докладно за пророчим провіщенням, про яке люди, а особливо вчені в Писаннях, добре знали. І ви, напевно, також знаєте про незабарний прихід Ісуса Христа знову — другий раз, але не в справі спасіння, а в справі суду над грішниками. Чи не час уже тепер цілком серйозно приготуватися до зустрічі з Господом Богом нашим?

Дослівно сповнені пророцтва

Дослівно сповнених пророчих провіщень у Старому Заповіті про прихід Месії є дуже багато. Неможливо буде їх усіх навести на цьому місці, ані коментувати на кожне з них. Найкраще буде читачеві перечитати їх у Біблії молитовно та порівняти кожний

відносник пророцтва до його сповнення. У Біблії дуже часто подано відповідні відносники до пророцтва або до його сповнення. Добре є підкреслити кольоровим олівцем ті відносники в Біблії, або, якщо його немає, додати. Простудіювавши їх з молитвою про поміч Святого Духа, кожний віруючий зауважить велике утвердження віри в Боже Слово та в Господа Ісуса Христа. Пророчи провіщення й благословення від студії їхнього сповнення не належить задержувати виключно для себе, але потрібно передати їх комусь з друзів або знайомих, щоб і вони пережили рясноту Божих благословень, оживлення та скріплення віри в Господа. Христос сказав: “Тому кожен книжник, що навчений про Царство Небесне, подібний до того господаря, що з скарбниці своєї виносить нове й старе” (Мт. 13:52). Отже належить винести й поділитися знанням і вірою також з тими, які ще не знають Ісуса Христа своїм особистим Спасителем від вічної загибелі. Вістка Слова Божого напевно приведе їх до Голгофського хреста і вони відкриють свої серця на очищення, а свої душі на спасіння Христом.

ПЕРШИЙ ПРИХІД ХРИСТА

Ось погляньмо на деякі з поверх 330-ти сповнених пророцтв Старого Заповіту про Христа в Його першому приході.

Христос народився з насіння жінки: Бут. 3:15, пор. Гал. 4:4 і Мт. 1:20.

Христос народився від діви: Іс. 7:14, пор. Мт. 1:18, 24-25, також Лк. 1:26-35.

Христос був Син Божий, тобто Однороджений Син від Отця: Пс. 2:7, 1 Хр. 17:11-14, 2 Сам. 7:12-16, пор. Мт. 3:17, 16:16; Мр. 9:7, Лк. 9:35, 22:70, Ів. 1:34, 49, Дії 13:30-33, а до того див. Мт. 26:63, Мр. 3:11, Рим. 1:4, Євр. 1:6.

Христос був з насіння Авраамового: Бут. 22:18, 12:2-3, пор. Мт. 1:1, Гал. 3:16.

Христос був нащадком Ісаака, а не Ізмаїла: Бут. 21:12, пор. Лк. 3:23, 34, Мт. 1:2.

Христос був нащадком Якова, а не Ісава: Чис. 24:17 і Бут. 35:10-12, пор. Лк. 3:23, 34, Мт. 1:2, Лк. 1:33.

Христос був з племені юдиного: Бут. 49:10, Мих. 5:2, пор. Лк. 3:23, Мт. 1:2, Євр. 7:14 і Об. 5:5.

Христос був з пня Єсеевого: Іс. 11:1, 10, пор. Лк. 3:23, 32 і Мт. 1:6.

Христос був з дому Давидового: Єр. 23:5, 2 Сам. 7:12-16, Пс. 131(132):11, пор. Лк. 3:23, 31, Мт. 1:1, 9:27, 15:22, 20:30, 31, 21:9, 15, 22:41-46, Мр. 9:10, 10:47-48, Лк. 18:38-39, Дії 13:22-23, Об. 22:16.

Христос народився у Віфлєсмі юдейському: Мих. 5:2, пор. Мт. 2:1, 4-8, Лк. 2:4-7, Ів. 7:42.

Христові принесено дари з далеких країв: Пс. 71(72):10, Іс. 60:6, пор. Мт. 2:1, 11.

З народженням Христа були повбивані невинні діти: Єр. 31:15, пор. Мт. 2:16-18.

Христос існував до Свого народження: Мих. 5:2, Іс. 9:5-6, 41:

4, 44:6, 48:12, Пс. 101(102):25, Пр. 8:22-23, пор. Кол. 1:17, Ів. 1:1-2, 8-58, 17:5, 24, Об. 1:17, 2:8, 22:13.

Христа називали Господом: Пс. 109(110):1, Єр. 23:6, пор. Лк. 2:11, 20:41-44.

Христос був названий Еммануїлом (Бог з нами): Іс. 7:14, пор. Мт. 1:23, Лк. 7:16.

Христос був помазаний Духом: Пс. 44(45):8, Іс. 11:2, 61:1, пор. Мт. 3:16, Ів. 3:34, Дії 10:38.

Христос розпочав Своє служіння прилюдно: Іс. 61:1-2, пор. Лк. 4:16, 18.

Христос розпочав Своє служіння з Галілеї: Іс. 9:1, пор. Мт. 4:12-13, 17-18, 23.

Христос прийшов до єрусалимського храму: Огія (Аггея) 2:7, Мал. 3:1, пор. Лк. 2:27, 32, Мт. 21-12.

Христос мав провісника, який приготував Йому дорогу: Іс. 40:3, Мал. 3:1, пор. Мт. 3:1-2, 3, 11:10, Лк. 1:17, Ів. 1:23.

Христос був Пророком: Пов. 18:18-16, 18, пор. Мт. 21:11, Лк. 7:16, Ів. 4:19, 6:14, 7:40, Дії 3:20-22.

Христос був Священиком: Пс. 109(110):4, Зах. 6:9-15, пор. Євр. 3:1, 5:5-6.

Христос прийшов як Суддя: Іс. 33:22, пор. Ів. 5:30, 2 Тим. 4:1, Лк. 4:12.

Христос з'явився як Цар: Пс. 2:6, Зах. 9:9, Єр. 23:5, пор. Мт. 27:37, 21:5, Ів. 18:33-38.

Христос прийшов як Спаситель: Іс. 45:15, 17, 21-22, пор. Лк. 1:47, 2:11, Ів. 4:42, Дії 5:31, 13:23

Христос виявив велику ревність за Бога: Пс. 68(69):10, 118(119):139, пор. Ів. 2:15-17.

Христос служив чудами для людей: Іс. 35:5-6, 32:3-4, пор. Мт. 9:32, 33, 35, 11:4:6, Мр. 7:33-35, Ів. 5:5-9, 9:6-11, 11:43, 44, 47.

Христос навчав притчами: Пс. 77(78):2, пор. Мт. 13:34.

Христос в'їхав до Єрусалиму на осляті як Цар: Зах. 9:9, пор. Лк. 19:35-37, Мт. 21:6-11.

Христос був "каменем спотикання" для Ізраїлю: Пс. 117(118):22, Іс. 8:14, 28:16, пор. Мт. 21:42-45, Рим. 9:32-33, 1 Пет. 2:7.

Христос був "Світлом народам": Іс. 49:6, 60:3, пор. Лк. 2:32, Дії 13:47-48, 26:23, 28:28.

Христос був убогий на землі: Іс. 53:2, пор. Мр. 6:3, Лк. 9:58.

Христос був тихий і покірливий: Іс. 42:2, пор. Мт. 12:15-16, 19, 11:29.

Христос був милостивий і співчутливий: Іс. 40:11, 42:3, пор. Мт. 12:15, 20, Євр. 4:15, Мт. 20:34, Ів. 11:35.

Христос був без гріха: Іс. 53:9, пор. Ів. 8:46, 1 Пет. 2:22, 2 Кор. 5:21.

Христос був зневажений: Пс. 68(69):10, пор. Рим. 15:3.

Христос був відкинений братами: Пс. 68(69):9, пор. Ів. 1:11, 7:3, 5:48.

Христос був зненавиджений безпідставно: Пс. 68(69)5, Іс. 49:7, пор. Ів. 15:24-25.

Христос був відкинений юдейською старшиною: Пс. 117(118):22, пор. Мт. 21:42.

Христос був відкинений юдеями та поганами: Пс. 2:1-2, пор. Дії 4:27, Мт. 29:19, 27:2.

Христос був зраджений приятелем: Пс. 40(41):10, 54(55):13-15, пор. Мт. 10:4, 26:49-50, Ів. 13:21.

Христа продано за 30 срібняків: Зах. 11:12, пор. Мт. 26:15, 27:3.

Гроші зради вкинено до дому Господнього: Зах. 11:13, пор. Мт. 27:5.

За гроші зради куплене гончарське поле: Зах. 11:13, пор. Мт. 27:3, 7.

(Далі буде)

В. Домашовець

ЗЕМНІ ПРИСТРАСТІ

Мудрець говорив:

— Земні пристрасті — як морська вода: що більше п'єш, то більше хочеться пити.

ПРИПАСАЙСЯ НА ВІЧНІСТЬ

Інший навчав:

— Припасаючись на цьому світі, не забувай і про той!

Крах епохи міфів

2.

Курс на аварійність

Одного разу Альберта Ейнштейна запитали: "Скажіть, будь ласка, що думаєте ви про третю світову війну, якщо вона вибухне, чим люди будуть воювати?"

Вчений, усміхнувшись, відповів: "Я не знаю, чим люди будуть воювати у третій світовій війні, але я добре знаю, яку зброю застосують у четвертій світовій війні".

На питання яку? — він сказав: "Каміння!" Цим від дав зрозуміти, що люди зруйнують все і розпочнеться новий кам'яний вік.

Справді, тільки непевність і жах перед наслідками при сучасних засобах знищення стримус ще до якогось часу існуючу міжнародну ворожнечу від відкритого зудару. Коли ж калькуляція політичного авантюриста покаже, що виграш у цьому зударі буде по його боці, або як тільки атомна зброя потрапить до рук деспотичного маніяка, не уникнути людству третьої світової війни.

Не так давно в деяких газетах і журналах Західної Німеччини появилися загадкові оголошення приблизно такого змісту:

"Пропонуємо вигідну працю поза Німеччиною фізикам, хімікам, інженерам та іншим експертам, ознайомленим з атомною енергією".

Хто саме і де пропонував таку працю, не зазначувалося. Зацікавлені могли писати тільки на поштову скриньку. Є й інші відомості, що чимало рук тягнуться до атомної зброї, і злісні державні вискочки намагаються мати її у власному розпорядженні.

Якщо застосування атомної зброї все ще гальмують певні фактори, то це зовсім не означає того, що гіркий досвід попередніх війн переконав світ виректися агресивності. Хоч формально ніхто нікому не оголошує війну, проте дух агресії і людобивства страшним привидом з'являється то в одній, то в другій країні. За тверезими аналізами світової ситуації, третя світова війна не те, що може колись розпочатись, але вже розпочалась. І не тільки розпочалась, але фактично у великому розпалі.

Щоправда, війна ця особливою типу — організованих заколотів і бунтів. Замаскована під боротьбу за права та ідеали, вона розгорнула широкий партизанський і терористичний фронт. У мирних країнах, а зокрема у молодих, звільнених від колонізації, насаджуються армії шпигунів, провокаторів та партизан, які штучно розпалюють локальні війни. А тоді результати загарбує закулісна рука.

Так у часі "миру" воєнна хуртовина пронеслася над Кореєю,

В'єтнамом, Тибетом, Анголою, Ефіопією, між Індією і Пакістаном, на Близькому Сході; криваві сутички і зміни сталися на Кубі, в Угорщині, Ірані, Уганді, Камбоджі... На порозі війна між Китаєм і В'єтнамом.

У світлі розмов і міжнародних угод про мир і права людини, ми стали свідками спотвореного ставлення до самої ідеї людини, перекручення властивого розуміння змісту миру. Світ переразився злочинами, викритими Нюрнберзьким процесом та офіційною доповіддю Хрущова, і з кожним роком накопичує все більше матеріалів про те, що діється в багатьох інших країнах світу. Лихо і недоля нашого віку виявились не випадковими і локальними, а йому притаманними і повсюдними. Насіння зла потрапило на сприятливий для нього ґрунт і, заглушуючи паростки добра, буйно проростає. Інформаційні джерела і преса перенасичені все новими фактами, що виносяться на денне світло.

Минулого року вийшла з друку книжка "Тайфун" болгарського журналіста і дипломата Крума Босева. Це хіба одна з повніших документацій про події, заховані за бамбуковою заслоною. Умови праці закинули автора до Китаю саме в ті роки, коли "великий керманіч" Мао Цзедун спровокував так звану "велику пролетарську культурну революцію", з допомогою якої лютував над своєю опозицією та спустошив країну.

Дивлячись на цей "великий тайфун" та руїни після нього, на-

віть бувалий політик розхвилювався.

"Боже мій, — записав він у розпачі, — що діється в цій далекій і загадковій країні? "Вогонь"? Але з чийого боку? І проти кого? Невже це спонтанний вибух роздратованих молодих людей? Якийсь сплеск колективного божевілля?.."

Колись культурна країна, що вмістила в собі четверту частину населення земної кулі, здавалося, втратила рештки розуму. Стан буйності виявив себе одного літнього дня 1966 року, коли хунвейбіни Шанхаю, Тяньцзиня і Пекіна вийшли на вулиці, щоб "штурмувати стару ідеологію, стару культуру, старі звичаї і порядки". Від ранку і до півночі вони демонструють з портретами Мао Цзедуна і величезними плакатами, що оповіщали: "Ми відкидаємо старий світ", "Ми будемо новий світ", "З іскри революційного бунтарського духу розгориться полум'я, яке охопить увесь Китай".

Масово поширилися листівки прокламації, повідомлення, заклики. У гаслах-дацзибао, розклеюваних на всіх домах та огорожах, хунвейбіни проголошують: "Відділи хунвейбінів не бояться ні Бога, ні закону", "Будуть критиковані і розчавлені всі, хто виступає проти ідей Мао Цзедуна", "Нехай живе дух знищення і руйнування".

В інших ставляться категоричні вимоги: "Знищенню підлягають усі твори закордонних авторів, і між ними твори Шекспіра, Роллана, Гете", "Треба знищити

старі картини з неполітичними сюжетами, недопустимо, щоб тематика картин не відповідала ідеям Мао”, “Треба відмовитись від уживання духів, косметичних засобів, ношення ювелірних виробів, непролетарського одягу та взуття”, “Червоний колір — це колір революції. Це найкращий у світі колір. Тому наказуємо: через 48 годин вуличний рух повинен зупинитись на зелене світло”...

Пішли поголовні арешти нібито викритих “контрреволюціонерів”, “реакціонерів”, “бандитів” і тих, хто опирається хунвейбінам. Меблі і речі, що на думку хунвейбінів належали до “предметів розкоші”, викидали через вікна на вулицю і нищили.

Розбурхані ненавистю і злобою студентські маси оголошують похід проти світової культури, проти культурної спадщини Китаю. Збезчещують стародавні храми і пам'ятники, запалюють на вулицях вогнища і скидають до них книжки, картини, фотографії, шедеври мистецтва.

Можна бачити такі процесії: “революційна молодь” тягне по вулицях арештованих чи возить їх на вантажних автомашинах, повисивши їм на груди дощечку з написами: “контрреволюціонер”, “бандит”.

Червоні книжечки, де зібрані цитати з творів Мао Цзе-дуна, за офіційною пропагандою, мають “всемогутню силу”. Вони, мовляв, допомагають хворим швидше одужати, фахівцям — розв'язувати складні технічні пробле-

ми, навіть допомагають залагоджувати сімейні чвари.

Лінь Бяо в одному із своїх документів назвав “культурну революцію” “небаченою м'ясорубкою кадрів”. За приблизними підрахунками постраждало понад п'ять мільйонів тільки членів партії. Скільки ж взагалі загинуло безневинного населення, очевидно, ніхто не має найменшої уяви.

На X з'їзді комуністичної партії Китаю, що відбувся у серпні 1973 року, було оголошено, що кампанії, подібні до “культурної революції”, будуть повторюватися ще “10 разів, 20 разів, 30 разів”. Аж смерть “голови Мао” і перехід влади до інших рук приводять поступово країну до приємності.

І саме тоді, коли діалог про права людини, здавалося, збудив загальну увагу, виявляється, у партійній традиції людовбивства він не викликав найменшого ефекту.

Денис Рейхль, кореспондент французького журналу “Матч”, якому не так давно вдалося потрапити до Камбоджі, назвав бачене там “переможним походом до кам'яного віку”.

Перейшовши кордон з Таїланду до Камбоджі, він швидко опинився в руках “червоних кхмерів”. Урятувала його записка, написана йому в Таїланді кхмерською мовою: “Я французький кореспондент і бажаю поговорити з Пол Потом”.

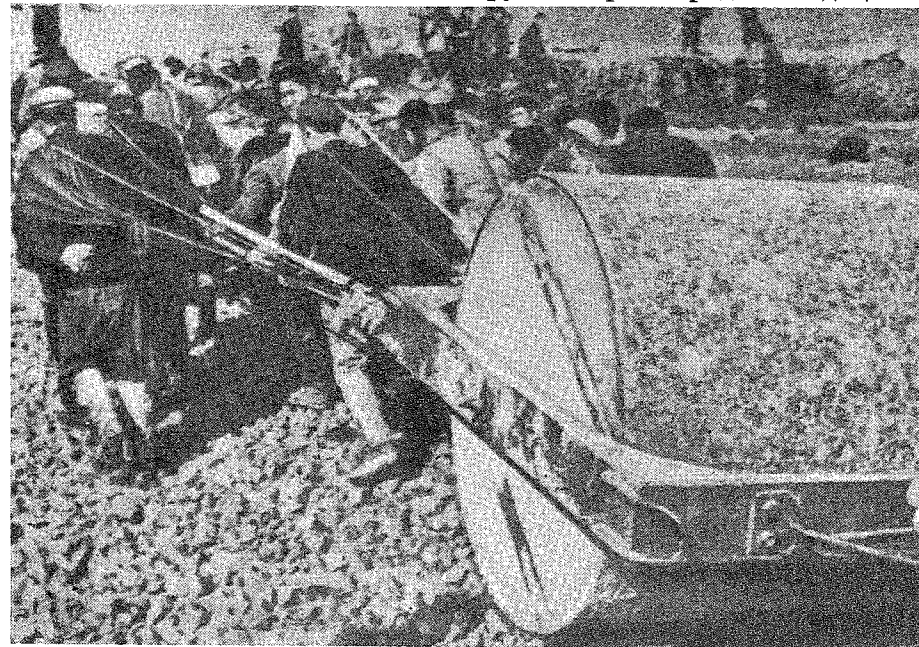
Подорожуючи, ескортований, для інтерв'ю, він кожен день бачив натовпи робітників, що йшли

під охороною до праці. Усі зазначені на старих мапах міста порожні, в них ніхто не мешкає, те ж саме і по селах. Вся країна перетворена на загальний концтабір, заселена новими таборами, що складаються з куренів і не мають назв.

У Камбоджі нині нема ні однієї школи, навіть початкової. Дітей

мають будь-яку освіту, аби зтерти всі сліди знання про минуле. Уміти читати — небезпечна річ, за яку можна розплатитися життям.

Зрозуміло, що протягом останніх років у Камбоджі не написано і не видано жодної книжки. Буддійські книжки потрапили до рук кхмерів не ради ліквідації не-

Людські маси повинні були компенсувати нестачу машин і механізмів у будові соціалістичного Китаю.

заборонено вчити письму. Єдина наука — це словесна агітація, яку змушені слухати в таборах по п'ять годин щотижня. Молоді будівники комунізму не повинні знати минулого своїх батьків. Для цього треба винищувати всіх громадян старшого віку, і це планомірно доконується. Крім того, треба винищити людей, що

письменности, а щоб виривати листка за листком для скручування цигарок.

Ні одного куска мила не знайти у цілій країні. А коли порвалася білизна, люди почали обходитись без неї.

Людське життя там не має жодної вартости. Не дивно, що при наближенні в'єтнамського

війська "червоні кхмери" відводять населення таборів до джунглів і там усіх розстрілюють. Влада у Камбоджі опирається на підростків, які не знають минулого, не знають батьків і не навчені самостійно мислити. Автор репортажу, не дочекавшись інтерв'ю, врятувався тим, що скористався з міцного сну молодих вартових і чимдуж тікав до Таїланду.

В'єтнамці, які тепер окупували більшу частину Камбоджі, своїми жорстокостями не набагато відрізняються від кхмерів. У самому В'єтнамі, за словами втікачів, концтабори і в'язниці широко практикований засіб для зламання духу населення. У цих каторжних умовах тепер мучаться понад 500 000 в'єтнамців. Для великої країни це відчутна трагедія.

Такі ж криваві сліди видно у багатьох країнах Африки. Наприклад, західна преса переповнена описами свавілля і розправ над ефіопським населенням з приходом до влади "Революційної партії".

День і ніч по селах і містах Ефіопії чути кулеметну та рушничну стрілянину. Ціла країна живе під страхом терору "переможного марксизму". Ударні відділи нахабно вламуються до помешкань, вишукують "ворогів революції", і той, хто знаходиться на їхньому "чорному списку", негайно розстрілюється на місці. До цього списку найчастіше потрапляють церковні служителі, інтелігенція, студенти.

У Біафі і Нігерії світ майже не

помітив, як було вирізано понад 100 000 місцевого населення. У Бангладеші мусульмани - пакістанці знищили з небаченою жорстокістю таку ж кількість індусів. В Уганді майже цілковито знищили одне плем'я, яке не сподобалося своїми релігійними віруваннями диктатору Аміну. Про Індію склалася традиційна думка, що це країна лагідности і миру. І важко повірити, коли вона отримала в 1947 році незалежність, то протягом дев'яти місяців було вбито до 600 000 чоловік.

На якій відстані знаходяться між собою Декларація прав людини і сучасна дійсність, речево доводять цифри втікачів, що шукають рятунку від власних урядів. Наприклад, з Ірака втекло 335 000 людей, з Анголи — 530 000, із Бірми — 190 000, з Ефіопії — 795 000, з Камбоджі — 320 000, з Лаоса — 570 000, з В'єтнаму — 1 025 000. За перші п'ять місяців біжучого року до Гонконгу прибуло 170 000 втікачів. Через залізну заслону, не дивлячись на перешкоди і труднощі, продирається щороку близько 60 000 шукачів свободи.

Наш модерний вік викликав переселення 10,5 мільйона чоловіків, жінок і дітей, які залишились без батьківщини, а в багатьох місцях без даху над головою та без насущного куска хліба.

Зло посилено працює над поширенням прірви ненависти. Торжество ж ненависти, як відомо, несхибно веде до загину.

А як реагує на це світова гу-

Втікачі з В'єтнаму.

манітарна думка? Або які запобіжні заходи пропонують охоронці світового права і порядку?

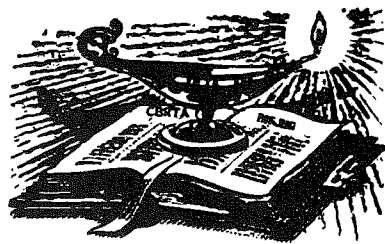
При Організації Об'єднаних Націй функціонує Комісія прав людини. Вона публікує щороку звіт про те, в якому стані справа захисту гуманітарних прав у всьому світі за минулий рік. І ось, всупереч кричущим фактам, за звітом цієї авторитетної організації, в 1978 році у світі все було якнайкраще. Права людини порушувалися тільки в трьох ма-

лих країнах: Чилі, Ізраїлі та Заїрі.

Сучасне людське життя стає все більше схожим до драми з трагічним кінцем. Світ узяв курс на аварійність. Як попередив Господь: "Заговстіло бо серце людей цих, тяжко чують вухами вони, і зажмурили очі свої, щоб коли не побачити очима й не почути вухами, і не зрозуміти їм серцем, і не навернутись, щоб Я їх уздоровив!" (Матв. 13:15).

(Далі буде)

І. Беркута

АПОЛОГІЯ ХРИСТІАНСТВА

Душа

3.

За нашого часу доречно вимога, аби всі теорії опиралися на фактах.

Проте ділянка фактів не обмежується тільки ділянкою почуттєвого. Є також і інші факти, які не менш безсумнівні, ніж факти почуттєвого досвіду. Це ті три факти, які цілком підринають основу матеріялістичного погляду, а саме: факти духовної, моральної та релігійної свідомості.

Першим фактом є факт думки та особливо самосвідомості. Якщо все вважати тільки плодом мозку, то яким же чином виникає саме мислення? Мозок є тільки органом, а хто ж приводить цей орган в рух? Для цього необхідна сила, яка сама не є чуттєвої властивості. Ця рушійна сила повинна відповідати своїй діяльності, тобто повинна бути духовної властивості. Вища ж

дія цієї духовної сили думки є самосвідомість. Як можна вважати самосвідомість тільки звичайним актом мозку, коли вона скоріше є духовною справою людини, яка в земному існуванні не має нічого собі дорівнюючого? Щось подібне до думки можна знайти також у тварин; але самосвідомість є щось специфічне, є новий принцип, який виводить людину далеко за межі решти земного життя, — є саме духовне, що тільки існує на землі, в чому людина сама себе ставить окремо від усього, що вона має в собі, і розуміє і мислить себе у своїй чистій єдності з собою. І ця самосвідомість зостається тим же самим при різних змінах, які взагалі можуть відбуватися з людиною, як зовні, так і всередині. Було б зовсім недоречно називати її плодом речовини, так як вона знаходиться окремо від будь-якої речовини.

Другим фактом є факт моральної свідомості. Моральна свідомість, сумління, є таким же фактом, як і наше тіло. Вона не є чимсь накиненим нам, чимсь прищепленим, навченим, але кожному моральному проявові зовні відчутним відгуком відповідає внутрішній моральний голос. Наскільки людина зостається людиною, в ній незмінно існує ця моральна свідомість. Вона може бути затуманена, перекручена, але завжди існує і продовжує служити основою морального життя навіть і при кожному перекрученні!

У не меншому значенні є факт і релігійної свідомості. Це внут-

рішня тяга людини до вищої істоти, яка відображається в її свідомості і незмінно проявляється всюди, де тільки існують люди, такий же самий факт життя, як і кожен інший. І навіть коли б дивилися на нього як на помилку, то і в цьому випадку факт його існування належить визнати та вміти пояснити саму можливість його. Проте він був би неможливий, якби ми все вважали тільки плодом матерії.

На цих трьох фактах тимчасом і ґрунтується все вище життя людини. Матеріялізм намагається відкинути його. Але те, що він сам пропонує на місце його, є в кінці-кінців озвіріння людства.

Найглибша наука про людину та її призначення викладена у Святому Письмі.

Святе Письмо бачить у людині вище завершення всього земного світу. Звідси і називають людину мікрокосмом. Це прикладається до неї вже у фізичному розумінні, але ще більше в духовному. Через всю природу проходить одне життя; в людині воно досягає свого вищого ступеня завершення. Людина є як ціль усіх попередніх ступенів, а тому також як і окреслюючий їх закон. Людина є ідеєю, яка наперед існує в основі всякого буття, щоб у поступовій послідовності наблизитися до неї і накінець в ній знаходити своє завершення. Так усі нижчі ступені знаходять в ній своє завершення.

Х. Л.

ВЖЕ ЧАС НЕДАЛЕКИЙ

Як хмари безводні, що вітром гонимі,
Несуться над світом без цілі, дарма,
Таке відбувається, бачимо нині,
Хто думає й каже, що Бога нема.

Громами життя пролітає безплідно,
Згоряє, мов блискавки гордої, слід.
А те, що було тут солодке і рідне,
Не йде у могилу сьогодні услід.

Щасливі ті люди, що Бога пізнали,
Що всім своїм серцем Його прийняли,
Вони недочасне, неземне придбали,
І вже в передмістя небесні ввійшли.

І швидкість літання для них не трагічна,
Бо смерть не лякає земним небуттям,
Вони будуть в небі, вони будуть вічно,
Вони увінчаються кращим життям.

До вас моє слово просте і відкрите,
До сильних, розумних та ще молодих:
Скажіть мені, друзі, як будете жити —
Для вічності вже, чи для смерти потіх?

Цей світ обіцяє вам дати багато,
Та мало він дасть, вже відомо давно.
За гріх і розпусту приходиться розплата,
Як ніч після денного світла в вікно.

Всі мрії рожеві, а дійсність сувора,
Розкреслена вмло без зайвих стежок;
Чого не чекаєш, те з'явиться скоро,
Зламавши всі плани, ввесь хід, напрямок.

А може, щасливчик ти в роді людському,
І все тобі буде сприяти, цвісти?

Та щастя, побачиш, немає і в тому,
Коли б увесь світ вже придбати міг ти;

Не викупиш душу багатством з неволі,
Не скажеш ти совісті: "годі, завмри!"
Як рана ятриться від дотику соли,
Так в грудях твоїх зацемить в тій порі.

Ти прийдеш до старости з серцем розбитим
І вигукнеш: "Боже, де ділось життя?"
О, як би хотілось по-іншому жити,
Та все проминуло, нема вороття...

О, як би хотілось, щоб серце горіло,
Щоб літо Господнє вернулося знов,
Щоб душу смертельна нудьга не губила
За втрачену молодість, силу, любов.

А скільки буває біди передчасно,
Не кожен до старости може дожити.
Підіть, подивіться і стане вам ясно,
На цвинтарі скільки таких вже лежить.

Немає нічого ніде без причини,
І наше життя — не природа, каприз.
Що Бог насадив на землі цій людину,
Так вірно, як в домі є верх і є низ.

Один раз дається воно нам, не двічі,
І треба прожити життя це як слід,
Щоб сором тоді нам не вдарив в обличчя,
Як скаже Христос: "Покажи мені плід!"

Ще літо Господнє не скінчилось в світі,
Та вже недалеко, мій друже, до жнив,
Бо сонце давно вже стоїть у зеніті,
Пекучим промінням торкаючись нив.

Не будьте байдужі, хто жити бажає,
Не будьте байдужі ніколи, ніде;
Вже час недалекий, жнива наступають,
Пригляньтесь до всього, Христос наш іде!

УНІКАЛЬНІ ЧУДА ІСУСА

10.

Ми не будемо приглядатися до деталей теодицеї (боговиправдання) — релігійно-філософської теорії, що старається пояснити Божу справедливість у Його терпимості зла, яке чинять злочинці на землі не лише по відношенню до невинних людей у світі — до Його творіння, але зокрема по відношенню до Його улюблених дітей, відкуплених Христом, тим більше, що переслідування віруючих безбожниками чиниться саме за любов до Бога й за вірність Йому.

Конкретніше говорячи, питання є в цьому, чому Бог не заступається за Своїх вірних слуг і виявом Своєї надприродної сили не спинить мучення віруючих беззаконними катами, не нажене на безвірників великого страху, не покаже їм пальця Своєї потуги в обороні Своїх вірних свідків.

Свідок — це цікаве слово, особливо в грецькій мові — мартис, (мартирос). Воно не у значенні свідка на суді, ані не означає розповідати про когось, напр., говорити іншим людям про Христа. Первинне значення цього новозаповітного слова “свідок” (мартирос) є в розумінні мученика за Господа Ісуса Христа, за віру в Нього. З тієї причини правдиві віруючі, вірні Христові свідки — мученики за віру, ніколи не молилися до Бога й

під час смертних мук не благали в Нього про якийсь надприродне чудо для полегшення своїх страждань, або про визволення від смерти, але вони молилися про силу, щоб zostатися вірними до кінця і про Боже прощення для своїх катів.

Для страждальців за Христа жодне чудо для підкріплення віри в Нього не було потрібне, бо вони добре знали, за Кого йдуть на муки і на смерть, — вони твердо вірили в Бога. А вияв надприродної сили для мучителів і для катів, хоч міг би на деякий час припинити переслідування віруючих, але не був би силою для віри й спасіння катів. Молитва прощення катам була набагато більшою силою для їхнього покаяння і спасіння, бо це була сила Божої любови в катованих.

Тільки хрест Христів є правдивою відповіддю на питання, чому Бог мовчить, а хрест Христів є “свідченням” про Божу милість і ласку для кожного грішника, переступника, злочинця і ката. Якби Бог тепер забажав вислухати й відповісти на недоречні молитви людей, які не розуміють величчя Божої любови та спасенної сили Христового хреста, то відповів би саме тим, що Він через Свою превелику довготерпелючість відкладає аж до кінця періоду ласки, цебто Своім пала-

ючим гнівом, перед яким ніхто з людей не встояв би. Тепер Бог проголосив “мир” — амністію для всіх грішників, — для всіх, бо всі згрішили й нема праведного ні одного. Писання замкнуло всіх під гріх, за апостольською наукою, і тому всі люди стоять нарівні перед Богом — всі є винні за гріх і всі потребують Божої ласки, Його милості та Його спасіння в Христі Ісусі.

Тому протягом дев’ятнадцяти століть небо мовчить і не відповідає на найпалкіше прохання віруючих про виявлення Божественної сили в надприродному чуді або в новому пророцтві.

Безперечно, що є люди, які можуть вказати на різні т. зв. “чуда”, які відбуваються протягом століть існування християнства, а навіть і тепер. Але евіденційна сила переважної більшості тих чуд незвичайно слабка, найчастіше вони цілком неісторичні, в них є велика наявність суперечностей до величчя духа біблійних чуд і, що саме найгірше, недостача в них здорової логіки розраховувалась на триманні некрітично мислячих людських мас у марновірстві й забобонах, тому описи таких чуд завжди спричинювали швидкий розріст невірства. Справді безбожжя двадцятого віку — це результат живлення людських мас такими чудами.

Христос перестеріг наперед віруючих, вказуючи на ті часи, коли люди будуть робити неправдиві чуда, або т. зв. підробки чуд, які не є дійсно надприродні, а створені людьми: “Постане бага-

то фальшивих пророків, — і зведуть багатьох... Бо постануть христии неправдиві, і неправдиві пророки, і будуть чинити великі ознаки та чуда, що звели б, коли б можна, і вибраних. Оце Я вам наперед сказав” (Мт. 24:11, 24-25).

Святий Дух перестерігав щодо цього віруючих через апостолів: “Його прихід (беззаконника) — за чином сатани — буде з усякою силою і знаками та з неправдивими чудами, і з усякою обманною неправди між тими, хто гине, бо любови правди вони не прийняли, щоб їм спастися” (2 Сол. 2:9-10).

Чому ж тоді небо мовчить аж так довго, щоб, як колись Ілля, не показати правдивого чуда й побороти всяких ваалових слуг неправди? Чому небо мовчить і не відповідає, щоб, як Єремія, огненним пророчим словом — “Так каже Господь!” — не докорити фальшивим пророкам і не виявити їхнього заблудження? У чому полягає таємниця мовчанки неба протягом так великого проміжку часу історії Христової Церкви на землі? Як це сталося, що небо так спокійно споглядає на все, що діється на цій грішній землі?

Таємниці мовчанки неба не можна збагнути належно без докладного розуміння книги Дії Апостолів, а зокрема по відношенню до того, що вона говорить про юдеїв. Як уже згадано, ця книга є перехідною книгою в розумінні початку виявлення Божої ласки до всіх народів землі й припинення особливого нама-

гання повернути ізраїльський народ. Всупереч багатьом, які намагаються чітко поділити кн. Дії Апостолів на юдейську й поганську частини, ми бачимо, що намагання говорити до юдеїв, як до особливого обраного Богом народу, простягається аж до самого кінця цієї книги Нового Заповіту, тобто до шістдесятих років першого сторіччя.

В останніх розділах цієї книги бачимо ап. Павла ув'язненого в Римі — столиці римської імперії. До нього приходять різні люди, щоб почути його науку, а зокрема юдеї, щоб познайомитися з його вченням і щоб позмагатися з ним у розумінні Святого Писання. Усім їм він свідчить про Господа Ісуса Христа, як про Того Месію, про Якого сповіщали пророки в Старому Заповіті. Він безборонно навчав про Христа протягом двох років свого ув'язнення в Римі й звідти також писав свої послання до Церков у Малій Азії.

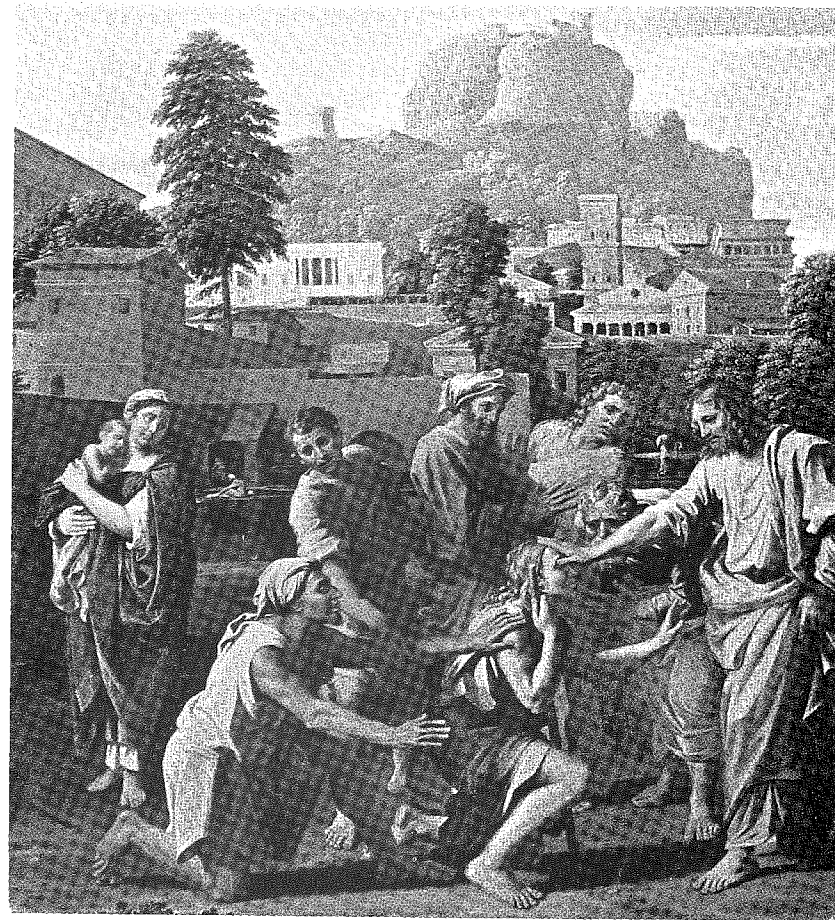
Юдеї, а особливо юдейські старші, не приймали його свідчення, і апостольський період приходив до свого завершення. Тому Святий Дух натхнув ап. Павла зацитувати пророка Ісаю (Дії 28:26-27, пор. 6:9-10), — саме те місце, яке цитував також Господь Ісус Христос, коли говорив притчі про Царство Боже — Мт. 13:14-15, Мр. 4:12, Лк. 8:10, Ів. 12:40, а тоді він додає ще такі дуже важливі слова: "Тож нехай для вас буде відоме, що послано Боже спасіння оце до поган, — і почують вони" (Дії 28:18). Це є ключеві слова до від-

криття таємниці мовчанки неба протягом усіх сторіч. Після цих слів юдеї розійшлися у суперечці (Дії 28:29), і сперечаються так аж до наших днів. Але після тих двох коротких віршів, у яких описується життя ап. Павла в ув'язненні в Римі, книга Дії Апостолів закінчується. Боже спасіння послано до всіх народів, а тому евіденційні чуда й пророцтва, які були потрібні як ознаки для ізраїльського народу, перестали, й про них у Новому Заповіті вже більше не згадується. Ізраїльський народ перестав бути особливою увагою в Бога, як обраний народ, а ввійшов, як і кожний інший народ, у загальну схему спасіння людей, які повірують в Христа з-поміж усіх народів світу.

Дехто піддає думку, немовби книга Дії Апостолів не була закінчена, вона продовжується далі історією Христової Церкви. Ця думка дуже гарна, але в основному вона небогословська й дуже хибна. Хиба її полягає в тому, що книга Дії Апостолів у Новому Заповіті є богонатхненним Писанням — авторитетним і непомильним Словом Божим, даним нам для нашого духовного збудування, для науки, для наставлення, для докору й для пізнання волі Божої. Але весь дальший опис історії Христової Церкви не є богонатхненим Словом Божим. Тому книгу Дії Апостолів не можна так нерозважно ототожнювати з історією християнства, бо вони не є одне й те саме, хоч у кн. Дії Апостолів маємо історію Ранньої Церкви.

Дії Апостолів є закінчені, хоч би навіть ще деякі апостоли жили і надалі проповідували Христа. Але в основному апостольський час закінчився, бо Церква отримала вже свою основу про-

від Бога" тощо, — то чи не належало б такі важливі слова записати, як це чинили колись пророки й апостоли, та додати до Нового Заповіту? Справді дехто вже зробили так, але вони ство-

Уздоровлення сліпих.

років і апостолів (Еф. 2:20). Але припустимо, що або протягом усіх віків, або тепер хтось сказав би: "Я мав видіння від Господа", "я мав особливе повеління від Господа", "я мав пророче слово

рилі еретичні й незгідні з наукою Біблії релігійні рухи. Вони повели людей у заблудження і в неправду, без огляду, як це вони чинили, чи особисто, чи на великих соборах.

На хресті Бог виявив Свою незмірну любов до грішного людства й Христом усі ми маємо доступ до Бога, через примирення у Його крові. У Новому Заповіті Він дав нам повну й завершену науку, від якої нічого відійняти й до якої нічого додати (Об. 22: 18-19). Для віруючого й для світу цього залишилося одне з найбільших чуд — чудо новонародження людини, як евіденція Божественної сили, коли правдивий віруючий в Христа може сказати: Я був мертвий, — і ожив! Я був сліпий, — тепер прозрів! Я був грішний, — а тепер спасений через Божу ласку в Христі! Божа любов до грішника заста-

лася незмінна. "Ніколи любов не перестає! Хоч пророцтва й існують, — та припиняться, хоч мови існують, — замовкнуть, хоч існує знання, — та скасується!" (1 Кор. 13:8). Тому чуда, пророцтва, мови, знання, об'явлення перестали, — залишилося Слово Боже.

Якщо протягом усіх сторіч Христова Євангелія ширилася без надприродних чуд і без нових пророцтв з таким великим успіхом, то чи не є воно само собою ствердженням того факту, що вони вже більше не є потрібні як евіденційна підтримка для кожного віруючого в Бога?

(Далі буде)

М. Ступницький

ОСЯЙ НАС, БОЖЕ!

"І знову Ісус промовляв до них, кажучи: "Я Світло для світу. Хто йде вслід за Мною, не буде ходити у темряві той, але матиме світло життя" (Іван. 8:12).

Освіта має свій корінь у слові "світло". Чим ясніше світло, тим видніше є довкола нас. І чим більше є освіченою людина, тим здібнішою вона є у її ділі. В термінології словесній є більше слів цього значення, і корінням ці слова належать до інших термінологічних початків, але головне значення їх є те саме. Так чи інакше, ми знаємо, що бути осві-

ченою особою або мати можливості осягнути освіту — це дуже добре і дуже важливо для кожного з нас. Народ, що є збагачений кадрами висококваліфікованого елемента в суспільстві, має великі шанси фундаментальної сили існування й свободніше розвивати своє життя побіч інших народів. Де цього бракує, а там кож де не вистачає свідомости в

цій справі, там життя підпадає частіше під різні небезпеки. В людській індивідуальності знаходяться різноманітності сприймання та делікатні рецептивні характеристики, з якими вона родиться. Кажучи інакше, людина, що приходить на світ, має вже в собі надприродні початки, надприродні приготування. Вона, з'являючись, стає перед визначеною буденністю своєю, того сприймання, що впасовуватиметься до її релятивних спроможностей, скріплюваних бажанням та прив'язаністю.

У багатьох випадках, як зауважуємо в практиці, вже в ранніх роках діточих виявляється зацікавлення речами, які для іншого когось можуть бути зовсім не значні і не важні. Ці явища походять уже з надприродних глибин, глибин Божих, Його милосердя, любови та волі. Бог є Сила життя вічного і, провадячи покоління людських родів через тисячоліття, Він має надзвичайну ціль і мету. Його метою є — в процесі удосконалення та приготування учинити людину здатною до життя такої досконалости, яку нам нема можливості уявити. Усе це знаходиться під простим словом — "спасіння", "визволення", "визволення", що означає вивести нас із темряви несвідомости і ввести до нових сфер пізнання та розуміння Бога, в Якому буде наше безсмертя, тому що Він є безсмертний. Він, Господь, впливає в істоту людську, в Своїй мірі, частину Своєї мудрости, Він, наче стрічку, простягає перед

нами, незбагненну долю, кажучи лише терпіти та у вірності чекати.

У Святому Письмі ми натрапляємо на одне місце, в якому промовляється так: "Усяке добре давання та дар досконалий походить згори від Отця світил, що в Нього нема переміни чи тіні відміни. Захотівши, Він нас породив словом правди, щоб ми стали якимсь первопочиним творів Його" (Якова 1:17-18). Надзвичайно чудові і дивні слова апостол говорить для нас. Людина від часу її зачаття, цебто в час первопочину, будучи ще в утробі й будучи під найделікатнішою опікою Творця, приготується Ним для життя на світі. Також приготується Ним у ній її здібності, таланти і різні дари, щоб ними людина приносила добрий чин, або "первочин", та щоб сама людина стала "якимсь первопочиним Його творів".

Це показує нам також, що людина не є беззартісною у Бога, її Творця (Див. Єрем. 1:5 та Іс. 49: 1). Отже, просвітлення людини є від Бога. І коли це відбувається в Дусі Святому та Божій волі, тоді побороються всі перешкоди. Помиляються ті, що кажуть, нібито освіта полягає тільки в людській наполегливості та завзятті.

Людська впертість є головною причиною того занепаду, що бачимо в наших часах та в часах минулих. Завжди високий рівень цивілізації досягався піднесенням знання, а підкошувався іржою корупції та силою деморалізації. Без розуміння того, що

нам потрібно дбати за освіту наших майбутніх поколінь так, як це вимагається Божою волею, людство ніколи не зможе досягти царства справжнього щастя, про яке змагається і мріє. Без Бога і без Його проводу не можна вийти з задимлених сліпих кутів життя. Без Бога і далі пожиратиметься людство жахливою нуждою, вогнем та мечем. Без Божого проводу нема виходу, а лише марні і непевні блукання та сподівання. Коли людство не покинеться і не вернеться до Бога Живого та Справедливого, то завжди буде ошукуване сатаною,

його смертоносними принадами у формі різних "ізмів", на чолі яких стоятимуть провідники подібні до тих, що не раз заливали світ людською кров'ю. Нинішні трагедії та події від Бога допущені, щоб остерегти решту світу від необачности, легковажности та гріховного життя. І горе тим, що чули Божі слова заклику та остороги, і злегковажили ними. Без Бога нема просвітлення, нема ясности, а лише неволя та темрява. "Страх Господній — це мудрість, а відступ від злого — це розум" (Йов. 28:28). Осяй нас, Боже, світлом Твоїї ясности!

В. Домашовець

СТВОРЕННЯ СВІТУ

(Закінчення)

Належить також пам'ятати, що в протилежності до науки, яка досліджує світ виключно в рамках природних законів, Біблія вказує на Божі творчі дії, яких наука ніколи не зможе дослідити, ані пояснити, бо вони є надприродного походження. Планомірність усього існуючого безперечно вказує на премудрість Істоти, Яка творила все доцільно, від мікрокосмосу зачинаючи й аж до макрокосмосу кінчаючи. Але якщо йдеться про початки всього, що ми бачимо у проміжку цілого періоду Божої творчості, то не можемо уникнути того факту, що Він є дивний Творець — Він творить чуда. Ніхто не може заперечити

чуда створення матерії "з нічого", бо якщо її не було, а за словом Божим вона постала, то безперечно, це є велике чудо створити таку незмірну кількість матерії, яка заповнює Всесвіт. Величність нашого Творця стверджується неосяжним у розмірах Всесвітом.

Хто ж бо інший міг створити таких великих розмірів Всесвіт, якого найбільший спеціаліст нашого віку не може ні зміряти, ані збагнути, як не дивний у Своїй творчості наш Бог! Хто міг умістити Землю біля Сонця на якнайдогідніший відстані, щоб приготувати її до ще більшого чуда — створення життя.

Чудо життя — справді незбагненне,

воно ще недосліджене, ані не є окреслене наукою навіть у віці такого великого прогресу як наш. Запитайте найбільшого вченого в цьому світі — "Що є життя?" — і він не дасть вам жодної конкретної відповіді. Життя, з усією його дивністю, від найменшої клітинки, яку ледве можна доглянути в модернім електронним мікроскопі, до великих організмів із сотень мільярдів клітин, — це одне велике чудо, комплексності якого ще ніхто не збагнув. А як воно взялося і як воно розвинулося у мільйони різновидів, знає тільки Бог. Біблія стверджує, що це все є Його діло, Його творчість.

Хто ж інший, як не Бог, міг створити розумну істоту — людину, з її дивною спроможністю мислити не лише про матеріальний світ, але й про абстрактний і духовний світи! Це справжнє чудо, коли знаходимо, що людина може поглянути не лише на себе, але й у себе, і може старатися збагнути свою душу та свою духовну структуру. А чи не чудо це велике, що людина може тисячами різних способів досліджувати світ у його мікроструктурі й у його найбільших масштабах? Але та сама людина, яка вийшла з земного пороку й до нього вертається, може вірою своєю линути в невидимий світ — світ духовний. Створити духовну істоту, яка мала б стичність з матеріальним і одночасно з духовним світами, це чудо із чудес! І колись, і тепер людина безнастанно дивується величності свого Творця, чи то підсвідомо, чи у свідомих поетично прикрашених думках: "Своєю Він силою землю вчинив, Своєю премудрістю міцно поставив вселенну, і небо напнув Своім розумом" (Єр. 10:12). Наш Бог — премудрий Творець — є Богом чудес!

Але крім чуда ми бачимо в Божій творчості ще одну дуже важливу прик-

мету — досконалість. Коли дивимося на людську творчість, то бачимо, що вона не є досконалою. Досить поглянути на прецизійно виконані речі великих митців через побільшуюче скло й побачимо недосконалість усюди. Але погляньте мікроскопом на діатоми, на сніжинки й на найменші кристалики, — і ще більша подивугідна докладність, прецизійність і досконалість виявляються відразу. Людина запускає різні супутники довкола землі, але всі вчені добре знають, що кожна річ, запущена людиною на орбіту, одного дня мусить упасти на землю. Не так є з Місяцем і з планетами, які пустив на їхніх дорогах Сам Бог. Як довго вони є вже на своїх орбітах, однак не падають до своїх осередків тяжіння.

З незвичайною чіткістю виявляється в Божій творчості доцільність усього творива. Кожна елементарна частинка, кожний атом, кожна молекула, кожний кристалик, кожна клітина, кожний організм — все, що тільки досліджує людина, відповідає своєму призначенню. Для всього, що створене, Бог призначив певну мету, тільки людина не збагнула ще докладно причин існування й призначення усього. І справді, як то дивно, коли чується від визначних людей у цьому світі, що вони не знають, чому вони існують і нащо живуть. Тільки незнання Бога привело людей до незнання причини свого існування і мети свого життя.

Така феноменальна доцільність у створеному Всесвіті абсолютно рішуче відкидає усяку можливість випадковості існування різновидів творива. Неможливо й подумати, щоб незбагнена ще належно мережа нервів, яка поєднує наші очі з мозком, могла самовільно й випадково сполучитися в такий дивний і комплексний спосіб, щоб передавати нам тривимірну картину того, на що дивимо-

ся, в усіх кольорах і деталях, які міняються перед нами десять, а то й більше разів на секунду. Подумаймо про доцільність ока та всіх його частинок і не забудьмо, що воно — живий організм, який потребує їжі, кисню, тепла, відповідного внутрішнього тиску, видалення зужитих речовин, прикріплюючих і контролюючих м'язів, охорони від надмірного світла й від гострої порохинки, прецизійного контролювання лінзи, щоб бачити все виразно тощо. Як могло б воно випадково уміститися в заглибленні лоба, нарівні з другим таким органом бачення, як воно, прикріпитися складно уложеними м'язами, які водили б їх разом й зосереджували на одному місці того самого предмету; самовільно перехрестили б тисячі нервових волокон і відтворили б в нашому мозку світ так чітко й докладно, як він виглядає. Тільки премудрість надприродного Творця могла створити таку досконалість. А яка доцільність ще в тому, що наше око обсягає якраз тільки той діапазон світлового спектра електро-магнітних хвиль, в якому можна любоватися тисячами відтінків різних кольорів, що ними є зображена дивна краса оточуючого нас світу. Як це добре, що ми не бачимо інфра-червоного спектра, де світ виглядав би для нас більше або менше теплий, ані не бачимо поза-фіолетового чи рентгенівського спектрів електромагнітних хвиль. Бог вибрав якраз для нас те, що було найбільше доцільним для духовної істоти, щоб насолоджуватися естетичним виглядом світу, а не його іншими прикметами, для яких дав нам інші можливості. Він дав нам спроможність бачити такий світ, який зо своєю багатогранністю краси свідчить про велич і красу нашого Творця. Він створив нас для Своєї слави й метою нашого життя є прославити Його, як нашого

Бога, нашого Творця і нашого Спасителя.

Доцільність у Всесвіті свідчить ще дуже сильно про необхідність творчої планованості. Ніщо в Усесвіті не було створене без детального плану — премудро накресленого плану, який був у Бога перед створенням Всесвіту. Справді, Божий творчий план так прецизійний і великий, що все людське знання, нагромаджене протягом усіх сторіч, — всі мільйони томів написаних людьми книг є тільки наполегливо мозольним відшифруванням малесенької краплинки в океані творчого здійснення Божественного плану.

З невимовною дивністю вражає нас у Божій творчості докладність Божого передбачення. Не забудьмо, що незмірна комплексність тривимірного світу матерії багаторазово помножується часовим її виміром. Місце перебування кожної частинки матерії у Всесвіті міняється з кожною секундою у просторах, — вся матерія є у рухомому стані, ніщо не стоїть на місці. Знати наперед рух кожної елементарної частинки, сполуку кожного атома, поєднання кожної молекули, стан кожної речовини, позицію кожної планети, дорогу кожної зорі та галактики може тільки Бог. Тільки Він знає, коли і де задрижить земля, де впаде метеор, коли й кому впаде з його голови дана волосинка. Зайвою є для Нього формула невизначеностей співвідношення В. Гейзенберга, ні непотрібні є Йому досягнення квантової механіки, які тільки приблизно визначають місце перебування частинки матерії за статистичною ймовірністю. Знати про кожну деталь у мікро- і в макро-світі вимагає надприродного передбачення, яке є питомою властивістю тільки для Бога, Який словом Своім створив увесь світ. Ми віримо, власне, в такого Творця,

Який є всевідучий, тобто Він знає в усіх деталях про все в минулому, в сучасному та в майбутньому, в іншому разі він не був би всевідучим, всесильним і всесущим Богом.

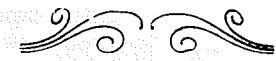
Бог знав про те, що людина не буде послушна Йому, що вона буде противитися Його законам і заповідям, що вона буде ламати Його постанови, тому Він у Своім плані за Своім передбаченням дав місце для виконання такого великого спасіння, щоб Сином Своім, а нашим Господом Ісусом Христом, примирити нас з Богом і врятувати нас від вічної загибелі. Тому Ісус Христос був призначений Спасителем для нас ще перед закладами світу.

Все це так чудово свідчить нам, що Бог створив світ для Своєї слави і що Він створив нас для Себе в Свій образ і подобу Свою, щоб ми навіки насолоджувалися в спільності з нашим Творцем і Богом. Але Він також спланував наше відкуплення, щоб Ісусом Христом відкупити нас для Себе, щоб ми були справжніми синами й дочками Божими. Тому кожний з нас особисто має своє місце в плані Божому, кожний має своє докладне призначення, або бути з Ним у Його славі навіки, або бути навіки в пеклі з сатаною та його слугами, згідно того, що ми тепер, під час нашого життя на землі, зробимо з Його Однородженим Сином: чи повіримо в Нього, як у свого особистого Спасителя, чи відкинемо Його й надалі будемо у ворожнечі з Богом. “Бо замкнув Бог усіх у непослух, щоб помилувати всіх. О глибино багатства, і премудрости, і знання Божого! Які невідомі присуди Його, і недосліджені дороги Його! Бо хто розум Господній пізнав? Або хто був до-

радник Йому? Або хто давніш Йому дав, і йому буде віддано? Бо все з Нього, через Нього і для Нього! Йому слава навіки. Амінь” (Рим. 11:32-36).

Відкуплення нас від вічної загибелі — це основна тема Біблії, тому опис створення в перших розділах її не є детальний, але топічний. Там маємо загальне накреслення того, що було на початку, щоб ми розуміли, що Всесвіт не постав самовільно, ані не розвинувся він сам собою, але його створив Бог; що рослини і тваринне життя не виникло само з себе і не розвивалося за своїм власним бажанням, але за наказом всемогутнього Творця; і що людина не виродилась від мавпи, але для її існування потрібний був особливий творчий акт премудрого Творця, Який хотів мати спільність з розумним творивом Своім, тому створив людину в Свій образ і в Свою подобу.

Тому після коротких двох розділів про створення Всесвіту й усього, що в ньому, Слово Боже описує причину упадку людини в гріх і потребу її спасіння. В тих перших словах Біблії є чудова обітниця, яка виявляє наперед приготовлений план Божий для спасіння людського роду: “І я положу ворожнечу між тобою (змієм) і між жінкою, між насінням твоїм і Насінням її. Воно (в оригіналі “Він”, тобто Христос) зітре тобі голову (змієві — сатані), а ти будеш жалити Його в п'яту” (Бут. 3:15). Все це сталося на хресті Голгофи, де Христос переміг сатану, світ і гріх, і виконав вічний накреслений план — наше “велике спасіння”, відкуплення душ наших, за що нехай буде Йому вічна слава і хвала! Амінь.

У світі цікавого

ГОРІХ-ВЕЛЕТЕНЬ

Скажіть, хто з вас не любить узимку поласувати ліщиновими або волоськими горіхами? Це не лише смачна, але й дуже поживна, висококалорійна їжа. Залишається тільки шкодувати, що зерно горіхів таке мале.

Виникає запитання, а які ж горіхи найбільші у світі?

Певне, дехто зауважить: "чемпіонами" серед горіхів є широко відомі плоди кокосової пальми. Росте це дерево на піщаних берегах морів та океанів у тропіках і має неабияке значення в житті тубільців. Звичайно, горіхи кокосової пальми великі (досягають 25 сантиметрів у діаметрі). І все ж не вони — світові чемпіони по величині. Це почесне місце займає близька родичка кокосової — сейшельська пальма.

В Індійському океані, на північний схід від острова Мадагаскар, розташована група Сейшельських островів. Лише на одному з них (і більше ніде в світі!), а саме на острові Праслен, росте дивовижна пальма. Прямий гладкий стовбур досягає 20—30 метрів висоти. Він увінчаний на вершині великим, до 2,5 метра в діаметрі віялоподібним жовтувато-зеленим листям. Зацвітає сейшельська пальма десь у тридцятирічному віці. Вважають, що від цвітіння до досягання плодів минає не менше 10 ро-

ків. Оливково-зелені плоди досягають ваги 5,5 рідше 10 а то й 25 кілограмів. Оце так горіх! Трапляються плоди до півметра в діаметрі! До речі, найбільший у світі горіх містить у собі й найбільшу в світі насінину. Сейшельська пальма — не лише вузький ендем (тобто рослина, поширена лише на певній, обмеженій території), але й глибокий релікт (рослина, яка збереглася з далеких геологічних часів до наших днів).

Нині рідкісну пальму взято під охорону законом. Цікаво, що в XVI столітті ці горіхи, які зрідка вилловлювали моряки в океані, наділяли таємничою чудодійною силою. Ніхто не знав, звідки вони походять, і про них ходили найнеймовірніші легенди. Ціна одного мальдивського горіха, як їх тоді називали, була такою високою, що за нього можна було придбати цілий корабель. Лише згодом, коли відкрили Сейшельські острови, таємниця дивовижних горіхів була розгадана.

Сейшельська цариця широко використовується людиною: стовбури — цінний будівельний матеріал, із шкаралупи виготовляють домашній посуд, листя йде на плетиво та покриття для жител, а насіння використовується арабами та індіями як тонічні і протиотрутні ліки.

Б. З.

ВІРА Й НАУКА

З історії винаходів

ФОТОГРАФУВАННЯ

Влітку 1839 року увагу французької і світової громадськості привернули переговори депутатів парламенту щодо законопроекту про... фотографування. У всіх на вустах були імена Ньєпса і Дагера — "чародіїв", що винайшли метод "проявлення і одержання знімків у темній камері на металеву пластинку". Пам'ятний серпень 1839 року став початком тріумфальної ходи фото.

Проте цей метод виник значно раніше. Ще 9 травня 1816 року француз Никифор Ньєпс у листі до свого брата Клардія повідомив про одержання ним зображення за допомогою сонячного світла. Через кілька днів Никифор надсилав братові одну з своїх геліографічних пластинок. У наступне десятиріччя Ньєпс працює над поліпшенням свого винаходу. У 1827 році він вперше зустрічається з Дагером. Останній з особливою наполегливістю займався вдосконаленням зйомочної камери. Помилково саме Дагера вважали основоположником фотографування. Причина в тому, що саме Дагер вперше опублікував методику фотографування.

За свою майже півторастолітню історію фото пройшло славетний шлях від геліографії і дагератипії до сучасного кольорового і навіть рельєфного зображення. В минулому столітті при загальному низькому рівні техніки у окремих випадках ентузіасти фотографування досягли відмінних результатів. До цікавих осіб в історії цього мистецтва належить Надар. Він почав з аеронавтики: ми зобов'язані йому першим повітряним знімком. Ще в п'ятдесятих роках XIX століття він з балкона фотографує Париж і його околиці. Деякі з його робіт

збереглися до сьогоднішнього дня. При знімках у катакомбах французької столиці Надар вперше застосував штучне світло і домогся багатообіцяючих результатів. Добре вдавалися майстрові фото-портрети. Його портрет Віктора Гюго є справжньою перлиною фотомистецтва.

Таким же пристрасним ентузіастом своєї справи був і наш співвітчизник С. Л. Левицький. У царській Росії майже не було оптичної, фотохімічної індустрії і підприємств, що виробляли фотокамери. Ще в 1847 році Левицький поліпшив конструкцію фотоапарата, вперше в історії застосувавши для нього пристрій — міх. Згодом він першим застосував електричне освітлення під час зйомки. Цей майстер прославився й відмінними фотопортретами видатних письменників свого часу.

Значний внесок у розвиток фотографії зробили й інші вітчизняні ентузіасти.

Техніка фотосправи здобула дальший розвиток. Кіно, аерофотозйомки, телебачення, наукові дослідження — не злічити сфер, які не обходяться без фото.

Від знімків часток атому, видимих лише з допомогою електронного мікроскопа, до зафіксованих на плівці зображень цілих материків Землі й інших планет... Фото виявилось дуже корисним і в проектуванні нових фабрик, заводів, міст. Виявляється, зробити макет майбутньої новобудови і сфотографувати його набагато легше, ніж створювати і розмножувати купу креслень. Такий метод проектування є ще більш наочним із застосуванням кольорового та рельєфного зображень.

В. П.

КОЛЬОРИ

Навесні і влітку ми краще відчуваємо запахи, аніж узимку. Краще, чіткіше бачимо всі предмети. Хто не пережив теплого ранку радості від повені звуків, ароматів, барв?

Це відчуття не випадкове: зелений колір сприяє нормальному наповненню кровоносних судин і поліпшує роботу всіх органів чуття, за винятком — подекуди — чуття смаку.

Що людина не байдужа до барв, що барви можуть збуджувати, заспокоювати, завдавати болю, знали ще в давнину. Над загадкою кольору, зокрема, багато міркували Леонардо да Вінчі, Ван Гог, голландський художник Піт Модріан — його рекомендації щодо поєднання й розподілу барв широко використовують сучасні архітектори і декоратори.

Фізіологічні дослідження, які провів радянський учений С. В. Кравков, дали змогу поділити всі кольори на активні і пасивні. До активних належать червоний і оранжевий: вони бадьорять, прискорюють процеси життєдіяльності, збуджують апетит. Дослідження французького вченого Фере на початку нашого століття показали, що під впливом оранжевих променів сила потиску руки збільшується в

півтора, а під впливом червоних — у два рази. Втім, є люди, які втрачають чуття рівноваги, коли дивляться крізь червоні скельця. А от коли кабіну літака пофарбувати у жовтий колір, то навіть досвідчені пілоти потерпають від “морської хвороби”: запаморочення, нудоти. Не зловживайте цим кольором у побуті!

Відомо, що в кімнаті з рожевими стінами виникає відчуття тепла, з блакитними — прохолоди. Змінюється й м'язовий тонус: при червоному світлі людина непомітно для себе нахилиється вперед, при зелено-синьому — відкидається назад. Темний колір зменшує предмети.

За яскравого освітлення чутливість ока різко зменшується, і людині важко працювати з дрібними деталями. Роботи, які вимагають точного окоміру, доцільно проводити за “холодного” — блакитно-зеленого освітлення.

Яскраве освітлення дуже впливає на апетит. Навіть радять: коли хочете схуднути, то вечеряйте, коли не при свічках, то при наймні при торшері.

Нині колір, як цільовий подразник, широко застосовують у виробничих цехах, навчальних закладах, будинках відпочинку.

Світ навколо нас

ЗАГАДКА ПРОБУДЖЕННЯ

Марно серед зими голублять дерево сонячні промені. Ні, не прокинеться воно. Чекайте. І лише десь у лютому слабшає сон рослин, починають вони відповідати на теплий, дружній потиск променів.

Під сніговими ковдрами довго дрімала озимина. Що їй казати, холодно було їй у січневій й лютовій морозі. Але допоміг гарт. Адже до часу припинення осінньої вегетації рослини розвинули міцну кореневу систему, майже повністю скінчили кушніня.

А в квітковому соку вже накопичилось вдосталь спеціальних “захисних” речовин, цукру. Та й протоплазма вміє пристосуватись до нових умов. З похолоданням збільшилась її здатність утримувати воду.

Глибоко в ґрунт пустила кореневу систему озимина. Кожен відросток наче чутливий нерв. Найменшу теплову зміну відчує. З перших теплих днів озимі починають активно рости. Отож не дивно, що вони добре глушать бур'яни. Адже таких “спринтерів” не наздожене за темпами росту жоден пирій!

Здавна вчені намагалися з'ясувати “механізм” зимового анабіозу і весняного пробудження. І хоч на ряд запитань вже дано переконливі відповіді, тут залишається ще чимало загадок.

Коли штурм цього незвіданого успішно завершиться, перед нами відкриються захоплюючі, навіть несподівані перспективи.

Д. П.

ЗВІДУСІЛЬ

• Той, хто протягом двадцяти років жував з нафти. Американський нафтовий концерн “Мобіл Ойл” розробив рентабельний спосіб одержання високооктанового бензину з вугілля. Вже було наведено у Брюсселі на антитуберкульозному конгресі.

• Добувати бензин з вугілля навчилися давно, але досі він коштував надто дорого від звичайного, який одержували з нафти. Американський нафтовий концерн “Мобіл Ойл” розробив рентабельний спосіб одержання високооктанового бензину з вугілля. Вже будується дослідний завод, який випускатиме поки що близько 16 тонн такого бензину на добу. Фахівці вважають, що вже в нинішньому десятиріччі почнеться його масове виробництво.

• Учені з дослідницького центру Харроу (Англія) поставили собі за мету з'ясувати, що краще пити під час спеки: холодні, наче лід, напої, чи гарячий чай. Для цього вони виміряли температуру шкіри багатьох піддослідних осіб методом інфрачервоної термографії. Проходжувальний напій діє тільки на ділянку рота, в той час як склянка гарячого чаю знижує температуру шкіри на один два градуси. Це дає людині відчуття прохолоди. Але вже за п'ятнадцять хвилин температура шкіри знову повертається до попереднього стану. Тому вчені радять: у спеку щогодини випивати чотири невеликі склянки чаю.

• Хоч винахід Олександра Грейма Белла ще важко було назвати електричним телефоном (він передавав лише окремі звуки), все ж його вдалося запатентувати 7 березня 1876 року. А через три дні проводилося чергове випробування. Телефон з'єднав квартиру винахідника з лабораторією, яка знаходилася на горищі цього ж будинку. Після ряду вдосконалень свого пристрою Белл з хвилюванням передав помічникові Ватсону, який перебував у лабораторії: "Говорить Белл! Якщо ви мене чуєте, то підійдіть до вікна і помахайте

мені капелюхом". За мить господар побачив, як Ватсон з вікна шалено махав капелюхом. "Діє! Мій телефон діє!" — радісно закричав Белл.

• Парасолою, яка захищає від дощу і сонця, винайшли в Китаї дуже давно, та лише у XVII столітті вона стала відома європейцям.

• У дорослої людини кров складає 7-8 процентів ваги тіла. Таким чином, кількість крові, що циркулює в організмі людини вагою 70 кілограмів, дорівнює 5-6 літрам.

• Геокріологія — наука про мерзлі гірські породи (мерзлотознавство); слово "геокріологія" побудоване з грецьких коренів "ге" — Земля; "кріос" — холод, мороз; "логос" — учення, наука.

• На добу скорочується серце понад 100 тисяч разів.

• Найкращі співаки в Україні: у дібровах — соловей, у полі — жайворон, у лісі — співочий дрізд.

• Рослини поглинають вуглекислий газ і виділяють кисень тільки вдень, під впливом світла, а вночі вони, навпаки, виділяють вуглекислий газ і поглинають кисень. Тому, якщо вночі в кімнаті є багато рослин, повітря стає "важким", бо містить багато вуглекислого газу.

НЕ ЗНЕВАЖАЙ

Хтось сказав:

— Не зневажай людину погано вбрану або негарну. Можливо, вона має такі чесноти, яких не бачать очі.

НАДІСЛАНІ ВИДАННЯ

Іван Кмета-Ічнянський. "Рік 2000-й". Накладом Християнського Видавництва "Дорога Правди". Поема. Сторінок — 32. Ціна — 1.00 долар.

"Поемою "Рік двотисячний", — підкреслено у передмові, — автор сягнув верхів'я свого творчого вияву, — поемою, що просто пахне образами, крилатим словом і глибокою думкою".

Адреса автора:
Dr. I. Kmeta, 5720 N. Masher St., Philadelphia, Pa. 19120. U.S.A.

Іван Барчук. "Світло з темряви". Накладом Християнського Видавництва "Дорога Правди". Збірка прикладів на різні християнські свята. Том II. Сторінок — 362. Ціна — 6.00 доларів.

Адреса Видавництва:
"Doroha Prawdy", P.O. Box 3, Station D, Toronto, Ont. M6P 3J5. Canada.

Ерих Зауер. "Тріумф Розп'ятого". Накладом Християнського Видавництва "Дорога Правди". Студії новозаповітної історії об'явлення. З німецької мови переклав проп. Дмитро Марійчук. Сторінок — 236. Ціна — 5.00 доларів.

Виписувати по адресі:
P. Bartkiw, 1102 Windon Drive, Chatham, Del. 19803. U.S.A.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЖУРНАЛ

"ПІСЛАНЕЦЬ ПРАВДИ"

Орган Об'єднання Українських Євангельсько-Балтистських Церков у ЗСА.

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА 5 ДОЛ.

Передплату посилайте:

Rev. J. Piatkowski
P. O. Box 228
Freehold, NJ 07728. U.S.A.